

SÅDAN FORLØBER EN RETSSAG

DRACHMANN
ADVOKATER

© Denne folder er udarbejdet af DRACHMANN ADVOKATER.
Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse eller mangfoldiggørelse af
folderen/dele heraf er tilladt med kildeangivelse. Juni 2002.

DRACHMANN ADVOKATER'S HISTORIE

Firmaet kan føres tilbage til ca. 1906, da sagfører V. Hansen grundlagde advokatfirmaet. I 1929 overtog landsretssagfører Engelstoft firmaet og drev dette indtil 1967, fra hvilket tidspunkt landsretssagfører C. Heiberg Sørensen overtog advokatfirmaet.

I 1985 tiltrådte advokat Anders Drachmann firmaet, og blev herefter medejer i 1987. Da han i 1995 overtog firmaet, fik det sit nuværende navn. Den 1. januar 1998 blev Morten Hansen-Nord og Jakob Vinding optaget som partnere.

Advokatfirmaet er således det ældste nuværende advokatfirma i Helsingør.

Advokatfirmaet har siden sin start til dato drevet en efter tiderne moderne og omfattende advokatvirksomhed, der dækker alle branchens hovedområder med tilknyttede specialer. Firmaet yder således rådgivning til private, til små og mellemstore erhvervsvirksomheder samt til offentlige myndigheder.

Gennem tiderne har advokatfirmaet haft forskellige beliggenheder i Helsingør, og som følge af firmaets ekspansive udvikling op gennem 90'erne, var det naturligt for firmaet at flytte til nye lokaler i 1998.

FIRMAFILOSOFI HOS DRACHMANN ADVOKATER

Advokatfirmaets filosofi er at tilbyde en rådgivning på et højt fagligt niveau i overensstemmelse med klienternes behov og i øvrigt prøve at tænke moderne, dynamisk – og utraditionelt – for at opnå de bedste resultater for vore klienter.

Vi lægger vægt på at optræde loyalt, tillidsfuldt og fortroligt i forhold til vore klienter, ligesom vi prioriterer klientens specielle behov højt i forbindelse med den enkelte sag.

Advokatfirmaet optræder således som "vi" med klienten, og vi fastholder vores engagement til sagen er helt afsluttet.

Advokatfirmaets sagsbehandling er tilrettelagt således, at der er lagt afgørende vægt på, at klientens sag bliver behandlet effektivt, kompetent og hurtigt. Ved at tilsikre en konstant uddannelse af alle medarbejdere mener vi, at vi er i stand til at yde – både en generel rådgivning – men at vi også herved formår at besidde en sådan specialviden, som kan hjælpe vores klient til det bedst mulige resultat i en konkret sag.

ARBEJDSOMRÅDER

Firmaet anvender den seneste informations- og kommunikationsteknologi, således at hver medarbejder har adgang til såvel internet som intranet samt til alle relevante databaser, herunder direkte opkobling til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen (elektronisk registrering af nye selskaber), tingbogen, RKI-databaser m.v.

Advokatfirmaet er sig bevidst, at Helsingør i forhold til København udgør en del af provinsen, og derfor er advokatfirmaets arbejdsområder baserede på at kunne betjene privatkunder samt små og mellemstore erhvervsvirksomheder.

Netop med henblik herpå har advokatfirmaet sikret sig en viden, der er optimal til betjening af disse klienter, og vi har derfor fastholdt traditionelle arbejdsopgaver som retssager, rådgivning indenfor selskabsret og erhvervsret, virksomhedsrådgivning, skatterådgivning, rådgivning indenfor handel med fast ejendom, herunder erhvervsejendomme, generationsskifte, testamenter, ægtepagter, ligesom vi rådgiver indenfor kommunalret og forvaltningsret. Endelig behandler vi konkursboer, ligesom advokatfirmaet har en RKI-autoriseret inkassoafdeling og autorisation som bobestyrer til behandling af dødsboer for det offentlige.

Indhold

Indledning	1
En retssags forløb	1
Forberedelsen	1
Syn og skøn	2
Forlig	3
Domsforhandlingen	3
Vidner	4
Dommen	4
Hvad koster en retssag?	4
Anke til Landsretten	5
Fuldbyrdelse/betaling	5
Ordliste	6

Indledning

En retssag er ofte en sidste udvej, når to parter ikke kan blive enige, eller når én part føler sig krænket eller forurettet af en anden. Langt de fleste retssager føres for byretten. Angår de større værdier, føres de for landsretten.

Nogle retssager anlægges for domstole, der anses for sagkyndige inden for bestemte områder. Mest kendt er måske boligretten. Sager mellem virksomheder føres ofte for sø- og handelsretten.

Uanset hvilken ret en sag føres ved, er fremgangsmåden stort set den samme. I denne pjece beskriver vi de helt grundlæggende principper og begreber, der knytter sig til en retssag, og som du formentlig vil støde på under forløbet. Vi beskriver også, hvad der forventes af dig som part i en retssag, og endelig fortæller vi, hvad det kan koste at føre en sag.

Sidst i pjecen finder du en ordliste.

En retssags forløb

Tidsforløbet nedenfor giver et overblik over forløbet af en almindelig retssag. En retssag varer typisk mellem 8 og 18 måneder. Familieretlige sager – såsom skilsmisse, tilkendelse af forældremyndighed, arvesager – tager som regel kortere tid.

Som det fremgår af nedennævnte liste, er en retssag delt op i to forløb:

Forberedelsen og domsforhandlingen.

Stævning
Syn og skøn
Duplik
Domsforhandling
Svarskrift
Replik
Eventuelt yderligere processkrifter
Påstandsdokument

Forberedelsen

En retssag starter med, at du eller din advokat indgiver en stævning til den byret, hvor din modpart bor. Din modpart kaldes for sagsøgte, og du bliver nu sagsøger.

Når en stævning er indleveret til byretten, bliver den forkyndt for – det vil sige meddelt – sagsøgte. Sagsøgte har nu normalt to uger til at besvare stævningen. Det sker i et svarskrift.

Det kan ske, at sagsøgte ikke protesterer imod, hvad der står i stævningen. I givet fald kan han lade være med at svare, og sagsøger får så en dom, som giver ham ret, hvorefter sagsøgerens krav kan fuldbyrdes. Sagsøgte kan kun forsvare sig ved at aflevere et svarskrift. Herefter får sagsøgeren mulighed for at kommentere indholdet af svarskriftet. Det sker med en replik. Sagsøgeren får som regel fire uger til at afgive replik.

Dernæst har sagsøgte igen mulighed for at meddele retten og sagsøgeren sin opfattelse af sagen. Det sker i en duplik.

Svarskrift, replik og duplik kaldes processkrifter. Principielt bestemmer parterne selv, hvor mange processkrifter, de vil skrive.

Der bruges meget tid på den forberedende del af retssagen. Det er her, parterne redegør for deres synspunkter og får præsenteret alle oplysninger i sagen for hinanden og for retten. Mange misforståelser mellem parterne bliver afklaret, og der opnås måske enighed om dele af sagen – sommetider om hele sagen, og hvis din eller din modparts advokat søger om forlængelse af fristerne for at afgive processkrifter, er det for yderligere at sikre, at alle de rigtige oplysninger kommer frem.

Processkrifterne er ofte ledsaget af bilag. Det kan være kopier af korrespondance, regninger, kontrakter eller andet, der kan bruges til at underbygge dine synspunkter over for retten og modparten. Du vil altid få en kopi af processkrifterne, og du vil have mulighed for at drøfte dem med din advokat.

En retssag kan forberedes mundtligt eller skriftligt. Det kan være forskelligt fra byret til byret. Fælles for de to fremgangsmåder er dog, at sagens parter ikke inddrages direkte. Sagen bliver endnu ikke domsforhandlet, og dommeren tager ikke stilling til sagen på dette tidspunkt.

I de byretter, der benytter mundtlig forberedelse, møder parternes advokater op og overleverer stævning eller et af de andre processkrifter. Ofte sender advokaterne en stedfortræder til de forberedende møder. I byretter, hvor man anvender skriftlig behandling, nøjes man med at fastsætte datoer for indlevering af processkrifter.

Hvis advokaterne bliver uenige om nogle forhold under forberedelsen, kan de mødes indbyrdes. Ej heller her trækkes der direkte på sagens parter.

Det er helt afgørende, at du fra starten har oplyst din advokat om alt i sagen. Din advokat skal også kende oplysninger, som du måske føler er "dårlige" for din sag. Ellers har han eller hun ikke mulighed for at forberede sig godt nok.

I en retssag gælder, at argumenter (anbringender), der ikke er kommet frem under forberedelsen, ikke kan fremsættes under selve domsforhandlingen, altså den dag, parterne mødes i retten.

Syn og skøn

Nogle retssager medfører, at der skal tages stilling til spørgsmål, som kræver særlig sagkundskab. Eksempelvis har advokater og dommere ikke sagkundskab til at afgøre, om et hus har sætningsskader, om elinstallationerne er ulovlige, eller om et stykke håndværksarbejde er udført fagligt korrekt.

I disse sager bliver der udpeget en sagkyndig – en syn- og skønsmand. Syn- og skønsmanden får stillet spørgsmål om de ting, som retten eller sagens parter ønsker undersøgt. Spørgsmålene bliver stillet skriftligt i et syn- og skønstema. Parterne skal være enige om formuleringen af disse spørgsmål inden syn- og skønsmanden får dem. Inden spørgsmålene besvares, vil syn- og skønsmanden normalt tage ud og se på det, han skal udtale sig om. Advokaterne og parterne indkaldes også til at deltage i denne besigtigelse.

Når syn- og skønsmanden har dannet sin mening, udfærdiger han en skriftlig rapport. Rapporten bliver fremlagt i retten og udleveret til parterne. Indholdet af syn- og skønsmandens rapport er som altovervejende hovedregel bindende for parterne. Det kan altså ikke nytte at bestride, hvad der står i rapporten.

Syn- og skønsmanden er helt uvildig og er ikke udpeget af nogen af parterne. Ofte udpeges han af retten ud fra lister af sagkyndige, der igen er udpeget af for eksempel brancheorganisationer.

Syn- og skønsmanden må altså ikke ”holde med nogen”.

Både retten og parterne kan stille supplerende eller uddybende spørgsmål.

Når alle oplysninger er kommet frem, alle argumenter er fremført, og syn- og skønsrapporten er afleveret, er forberedelsen slut. Retten fastsætter så et tidspunkt for domsforhandlingen.

Forlig

På et næsten hvilket som helst tidspunkt under forberedelsen – og senere hen også under domsforhandlingen – kan parterne vælge at indgå forlig og dermed slutte sagen, uden at der afsiges dom. Alene det, at sagen pludselig bliver belyst fra flere sider gør, at parterne ofte får en ny og måske mere nuanceret opfattelse af sagen. Et forlig kan også komme i stand på dommerens foranledning. Der kan samtidigt indgås forlig om sagsomkostningerne, eller parterne kan bede dommeren om at træffe afgørelse i spørgsmålet.

Dog er det sådan, at et forlig er bindende og ikke kan påankes.

Domsforhandlingen

Domsforhandlingen er det afgørende møde i retten, hvor alle sagens parter med advokater mødes foran dommeren.

Her præsenterer parternes advokater alle de oplysninger og argumenter, som er kommet frem under forberedelsen, for dommeren.

Parterne selv kan afgive forklaring – eksempelvis om, hvad der præcist skete under et givent møde eller om aftaler, der kun er indgået mundtligt (se nedenfor).

Fra forberedelsen er slut og til den dag, da domsforhandlingen skal foregå, vil der gå nogle måneder. Det skyldes, at retten har mange sager, og man må derfor pænt stille op i køen. I denne periode vil du normalt ikke høre fra din advokat, fordi der ikke er sket noget nyt i sagen. Du vil dog blive bedt om skriftligt at bekræfte, at du kan møde i retten den dag, domsforhandlingen skal foregå.

En til to uger før domsforhandlingen vil din advokat som regel indbyde dig til et møde, for at I sammen kan gennemgå de spørgsmål, som du skal besvare i retten under din forklaring. I retten foregår det ved, at advokaterne stiller dig og din modpart nogle spørgsmål om det, I har kendskab til i sagen.

Under mødet med din advokat før domsforhandlingen vil du naturligvis også få en grundig orientering om, hvordan en domsforhandling forløber.

Vidner

Begge parter har mulighed for at indkalde vidner til at forklare om forhold, der kan have betydning for sagens afgørelse. Vidner skal møde i retten og afgive forklaring under sandhedspligt, og vil blive afhørt både af din og din modparts advokat.

Også syn- og skønsmanden kan indkaldes som vidne. Det er dog ikke altid, at man kan bede om at få indkaldt vidner. I forældremyndighedssager vil der sjældent være mulighed for vidner, fordi disse i givet fald tit vil være familiemedlemmer eller nære bekendte. Retten vil sædvanligvis gå ud fra, at familiemedlemmerne vil være farvede af situationen, hvorfor deres forklaring sjældent kan lægges til grund for en afgørelse i sagen. I forældremyndighedssager kan dommeren bestemme, at der skal laves en psykologisk undersøgelse af familien.

Dommen

Når domsforhandlingen er slut i retten, skal dommeren afsige dom, medmindre der er indgået forlig.

Dom afsiges sjældent med det samme. Der hengår sædvanligvis mellem en og seks uger efter, at domsforhandlingen er afsluttet. Denne periode bruger dommeren til at overveje de argumenter og forklaringer, der er kommet frem under domsforhandlingen, således at han er sikker på, at han har overvejet alt det relevante, der skal lægges til grund for afgørelsen.

Nogen gange sker der dog det, at dommeren efter domsforhandlingen spørger parterne, om man er interesseret i en tilkendegivelse om, hvordan sagen skal afgøres, og i det omfang parterne er interesserede heri, trækker dommeren sig tilbage i en time eller mere og vender herefter tilbage med en tilkendegivelse. Dommeren vil mange gange sige, at denne tilkendegivelse også vil være udfaldet af en eventuel dom. Parterne kan så herefter tage stilling til, om man vil forlige sagen, som tilkendegivet af dommeren, eller kræve en dom med henblik på eventuel anke.

Hvad koster en retssag?

Den, der vinder en retssag, får som hovedregel tilkendt et beløb i sagsomkostninger, som den tabende part skal betale. Beløbet fastsættes af dommeren, der hovedsageligt tager hensyn til værdien af den sag, det drejer sig om. Det betyder, at beløbet langtfra altid dækker den regning, der kommer fra advokaten. Dommeren kan jo ikke vide hvor lang tid, der er brugt på forberedelsen af sagen.

I de fleste private retssager, dvs. retssager, der ikke drejer sig om erhverv, vil man kunne opnå retshjælp til dækning af omkostninger via familieforsikringen, hvis forsikringssselskabet er enig i, at der er rimelig grund til at føre retssagen.

Du vil også, såfremt du opfylder visse økonomiske betingelser herfor, kunne opnå fri proces.

Hvis du opnår retshjælpsdækning, betyder dette, at forsikringsselskabet betaler samtlige omkostninger ved retssagen, dvs. både omkostninger til din egen advokat, syn- og skønsomkostninger samt eventuelle omkostninger til modparten, hvis du tillige skal betale dette. Der er en selvrisiko på 10%, og der er sædvanligvis en maksimumdækning på kr. 75.000,00, idet nogle selskaber dog har hævet maksimumdækningen til kr. 125.000,00.

Dækningen omfatter omkostninger til sagens førelse både for by- og landsretten, hvis sagen bliver anket, og hvis sagen kan indbringes ved højesteret tillige her.

Hvis du har fri proces, er der ikke nogen selvrisiko, og alle omkostninger bliver således dækket.

Anke til Landsretten

Uanset, at ankefristen i nogle sager er 4 eller 8 uger, er det således, at alle domme kan kræves opfyldt (fuldbyrdet) efter 14 dage, medmindre der er anket indenfor de 14 dage.

Dette betyder, at hvis du er dømt til at betale et beløb, og du anker inden 14 dage, har anken opsættende virkning, og du skal således ikke betale beløbet, før sagen er afgjort i landsretten. Hvis du derimod vælger at anke sagen efter, at de 14 dage er gået, skal du – selvom du efterfølgende anker – opfylde dommen, dvs. betale det beløb, du måtte være dømt til at betale, eller hvad dommen i øvrigt måtte lyde på. Du har således risikoen for, om du – hvis du vinder i anken – kan få tilbagebetalt/udleveret det, du har måtte opfylde med efter byretsdommen. Det er derfor vigtigt, at den tabende part hurtigt tager stilling til, om sagen skal ankes eller ej.

Du bør altid drøfte spørgsmålet om anke grundigt med din advokat. En ankesag er som regel forbundet med store omkostninger og tager lang tid.

I dommen gives der en frist til at betale for den part, der har tabt sagen. Når sagen ikke ankes, eller ikke kan ankes mere, kan dommen sendes i fogedretten, hvis den tabende part ikke betaler til tiden.

Fuldbyrdelse/betaling

Når sagen er endeligt afgjort, skal dommen opfyldes.

Det betyder, at det dommen lyder på, skal opfyldes af den, som er blevet dømt til at opfylde dommen, dvs. betale et beløb, udlevere en genstand, acceptere et samkvem eller lignende.

Hvis dette ikke finder sted ad frivillighedens vej, kan sagen indbringes for fogedretten, der herefter kan gennemtvinge opfyldelsen. Såfremt der er tale om andet end pengekrav, eksempelvis samkvem med børn eller lignende, kan fogedretten gennemtvinge dette. Hvis der er tale om inddrivelse af pengekrav, kan der foretages udlæg.

En skyldner har dog altid ret til at få lov til at afdrage det domfældte beløb med 10 månedlige afdrag, men den, der har beløbet til gode, kan kræve, at der bliver foretaget udlæg til sikkerhed for det skyldige beløb, men man kan altså ikke kræve det udlagte solgt, før det er konstateret, om afdragsfristen overholdes ved betaling.

Ordliste

Anbringende: Argument, der underbygger din påstand (se denne).

Appellant: Den, der indbringer en dom for en højere instans.

Duplik: Sagsøgtes reaktion på en replik.

Forlig: Den aftale, parterne kan indgå, inden der afsiges dom, og som afslutter sagen.

Fuldbyrdet: At sende en dom til fogedretten med henblik på at få sit krav opfyldt.

Indstævnte: Appellantens modpart.

Processkrift: Korrespondancen under forberedelsen af en retssag. Replik og duplik er eksempel på processkrifter.

Påstand: Det afsnit i en stævning, hvor du forklarer, hvad du kræver en dom for.

Replik: Sagsøgers reaktion på et svarskrift.

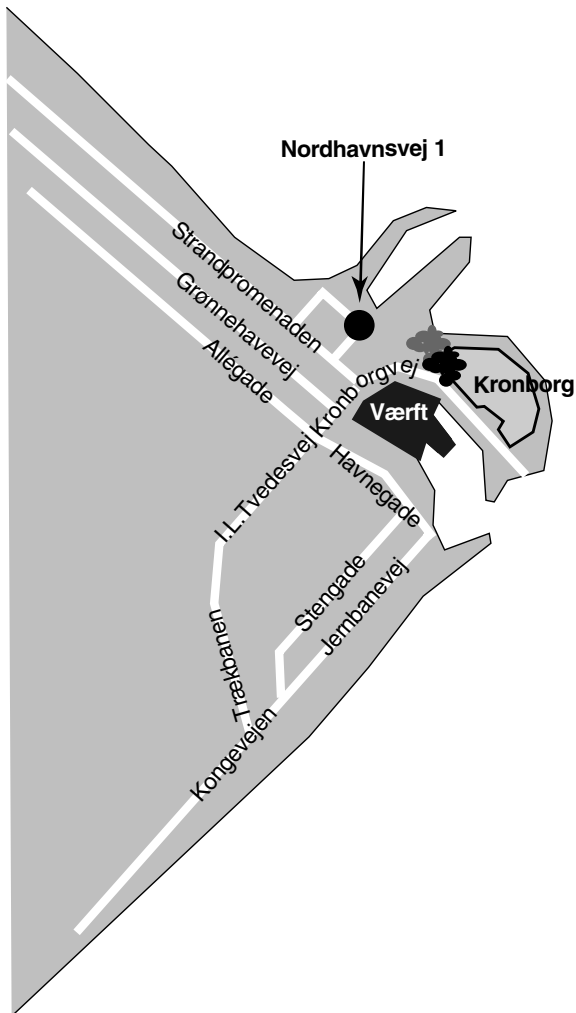
Sagsøger: Den, der anlægger sagen.

Sagsøgt: Den, der bliver anlagt sag imod.

Svarskrift: Sagsøgtes første skriftlige reaktion på en stævning.

Tilkendegivelse: Dommeren kan på given foranledning udtale sig om sagen efter domsforhandlingen, og inden dommen bliver afsagt.

Værneting: Den ret, hvorved en sag føres. Som oftest sagsøgtes.

Nordhavnsvej 1, 2. sal
Postboks 199
3000 Helsingør

Telefon: 49 21 01 80

Telefax: 49 21 46 10

Email: da@drachmann-advokater.dk
www.drachmann-advokater.dk

Åbningstider:

Mandag-torsdag kl. 9.00 - 16.00

Fredag kl. 9.00 - 14.00

Vidste du...

- at nogle sager anlægges ved domstole, der anses for sagkyndige indenfor specielle områder
- at en retssag er delt op i to forløb – forberedelse og domsforhandling
- at et forlig er bindende for parterne
- at begge parter kan indkalde vidner til retssagen
- at der evt. er mulighed for retshjælp eller fri proces

Spørg din advokat.

DRACHMANN ADVOKATER

Nordhavnsvej 1, 2., 3000 Helsingør
Tlf. 49 21 01 80, Telefax 49 21 46 10, e-mail da@drachmann-advokater.dk
www.drachmann-advokater.dk